

החוג למנהל עסקים

אוניברסיטת חיפה

שם הקורס: סוגיות במדעי ההתנהגות

שם המרצה: פרופ' שלמה הראלי

שעות קבלה: בתיאום מראש

דואר אלקטרוני: shareli@gsb.haifa.ac.il

מטרות הקורס - תיאור כללי

מדעי ההתנהגות ובכללם פסיכולוגיה מתמקדים בחקר ההתנהגות האנושית על מכלול היבטיה. טענה בסיסית לה שותפים כלל מדעי ההתנהגות היא שהאדם הוא יצור החי בעולם חברתי. טענה זו מגובה במכלול של ממצאים המלמדים על ההשפעה המכרעת שיש לסביבה החברתית על היחיד במכלול תחומי החיים. מתוך הכרה בחשיבות המרכזית של הסביבה החברתית ותהליכים חברתיים במגוון תחומים בחיים, בקורס זה נתמקד בשאלות שהן בלב הקשר בין האדם לחברה. שאלות אלה נדונות בעיקר בפסיכולוגיה חברתית והן גם השאלות שהן בעלות הרלבנטיות הרבה ביותר להיבטים הכרוכים בניהול ועסקים כמו גם חיי היום יום.

תוכן הקורס בראשי פרקים - במהלך הקורס נדון בנושאים כמו דעות קדומות, רגשות, תפיסה חברתית, עמדות וקבלת החלטות. נכיר תיאוריות מרכזיות הקשורות בנושאים אלה, נסקור ממצאים מחקריים בולטים ונדון בהשלכות יישומיות במכלול תחומים הנעים מן הרמה הבין-אישית, דרך העיסוק המקצועי וכלה במנגנונים חברתיים כגון, מערכת המשפט, פוליטיקה ועסקים בעיקר ככל שהם נוגעים לארגונים עסקיים.

האופי המתודולוגי של הקורס - הקורס יתנהל בצורה של הרצאות מובנות סביב נושאים ספציפיים תוך דיון, הדגמה והתנסות בשאלות הנדונות. הקורס בנוי סביב הרצאות ודיונים משותפים תוך דגש על הניסיון של הסטודנטים בנושאים הרלבנטיים. את הקורס מלווה חוברת עזר ואתר אינטרנט ייעודי. כתובת האתר: virtualnew.haifa.ac.il כל חומר הקריאה שהוא בגדר חובה, שקפי השיעורים וחומר עזר נוסף נמצאים באתר הקורס.

דרישות הקורס

1. נוכחות והשתתפות פעילה בשיעור. 2. בחינה סופית על חומר ההרצאות וחומר קריאת החובה

הרכב הציון הסופי

בחינה מסכמת - 90%

נוכחות והשתתפות פעילה - 10%

הגשת תרגילים - תנאי למעבר קורס

קריאת חובה

Baron, R.A. Branscombe, N.R., & Byrne, D. (2009). Social Psychology. 12th edition.

Boston: Pearson. Chapter 1 and 2.

- Hareli, S., & Rafaeli, A. (2008). Emotion cycles: On the social influence of emotions in organizations, *Research in Organizational Behavior*, 28, 35-59.
- Hareli, S., Klang, M., & Hess, U. (2008). The role of career history in gender based biases in job selection decisions. *Career Development International*, 13, 252-269.
- Weiner, B. (2000). Attributional thoughts about consumer behavior. *Journal of Consumer Research*, 27(3), 382-387.

קריאת העשרה והעמקה (לא חובה)

- Lord, C.G. (1997). Social Psychology. Forth Worth, Harcourt Brace. Chapters 2, 4
- מאמרים בנושאים ספציפיים (עותקים ניתן לצלם באגף השמורים בספרייה)**
1. Zeelenberg, M. (1999). The use of crying over spilled milk: a note on the rationality and functionality of regret. *Philosophical Psychology*, 12, 325-340.
 2. Mittal, V. & Ross, W. T. (1998). The impact of positive and negative affect and issue framing on issue interpretation and risk taking. *Organizational Behavior and Decision Processes*, 76, 298-324.
 3. Schwarz, N. (2000). Emotion, cognition, and decision making. *Cognition and Emotion*, 14, 433-440.
 4. Roese, N.J. (1997). Counterfactual thinking. *Psychological Bulletin*, 121, 133-148.
 5. Hareli, S. & Weiner, B. (2000). Accounts for success as determinants of perceived arrogance and modesty. *Motivation and Emotions*, 24, 215-236.

בנוסף, כעזר כללי והעשרה ניתן גם להשתמש בחומר הבא בעברית המצוי בספריית האוניברסיטה פסיכולוגיה חברתית, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה - יחידות 1-8.

המטרות המתוכננות להשגה בתום הקורס -

הסטודנט יזכה לחשיפה למונחי יסוד במדעי ההתנהגות בדגש של פסיכולוגיה חברתית בתחומים הרלבנטיים לניהול. הסטודנט ילמד להעריך את החשיבות שבהכרת התחום ולכבד את הנעשה בתחום. הקורס ישמש מצע רעיוני לקורסי המשך בתחום ההתנהגותי בתכנית כולה.

תוכנית שיעורים

מס' שיעור	נושא
1	<u>רקע כללי והגדרות יסוד:</u> מבוא, תיאוריה ושיטות מחקר, הגדרות מרכזיות, מונחים ומושגים בסיסיים.
2	<u>תפיסה חברתית ולמידה:</u> ייחוס סיבתי וטעויות ייחוס, השלכות התנהגותיות.
3	<u>עמדות ושכנוע:</u> דיון בעמדות, עמדות והתנהגות, עמדות ושכנוע בהקשר בין אישי וארגוני.
4	<u>רגש, קוגניציה, והנעה:</u> תהליכים רגשיים בעולם חברתי-ארגוני, התמודדות במצבים רגשיים, אינטליגנציה רגשית מהי?
5	<u>העצמי כמושג פסיכולוגי מרכזי:</u> מושג העצמי והערכה עצמית, אישיות, מודעות עצמית והתנהגות.
6	<u>דעות קדומות ואפליה</u> סטריאוטיפים, דעות קדומות, אפליה בעולם חברתי וארגוני. גורמים והשלכות.
7	<u>תהליכים חברתיים בקבוצה I:</u> תהליכים קבוצתיים. קבלת החלטות בקבוצה. השפעה חברתית.
8	<u>תהליכים חברתיים בקבוצה II:</u> נורמות חברתיות, קונפורמיות, קבלת החלטות בקבוצה, ציות, מנהיגות, סיכום.
9	מבחן

כללים והנחיות

- חומר לימוד** – כל חומר הלימוד כולל שקפי השיעור וחומר הקריאה קיים באתר הקורס במערכת המודול. שקפים יועלו למערכת בתום כל שיעור. שקפים כוללים את הנושאים העיקריים הנלמדים בכיתה. הרישום של ההרצאה במהלך השיעור ישמש כהשלמה של החומר הנדרש. אין להשתמש במהלך השיעור בשקפים משנים קודמות.
- נוכחות** – בהתאם לתקנון החוג, הנוכחות בכיתה הינה חובה ויתקיים רישום נוכחות בכל שיעור. כל היעדרות תפחית אוטומטית מהציון היחסי הניתן לנוכחות. היעדרות מעל שני שיעורים תגרור מניעת יכולת לגשת לבחינה.
- היעדרות הנובעת משירות מילואים או מחלה ותלווה באישור מתאים לא תיחשב במניין היעדרויות. היעדרות לטובת עבודה לא תתקבל ובגינה יופחת הציון בהתאם לשיעור היעדרות כאמור לעיל. היעדרות בגין כל גורם אחר כגון אירוע משפחתי לא תתקבל ותיחשב במניין היעדרויות.
- הודעה מראש** – על היעדרויות או איחורים צפויים מראש על התלמיד להודיע **בכתב** למרכזת התכנית. **יציאה וכניסה במהלך השיעור** - לאחר תחילת השיעור לא תותר כניסה לחדר ההרצאות אלא רק לאחר ההפסקה. יש להימנע מיציאה מהשיעור טרם סיומו. אין לצאת במהלך השיעור לטובת סידורים כלשהם כולל סידורים הקשורים בעבודה. איחורים שיטתיים או יציאות שיטתיות ירשמו ויגררו הפחתה בציון הנוכחות.
- השתתפות פעילה** – הקורס מעודד השתתפות פעילה בשיעור כולל שאלות והערות. השתתפות שכזאת תתקיים בהנחיית המרצה. לטובת שטף השיעור והעברתו באופן תקין, יש להימנע משיח והפרעות במהלך השיעור. שיח רצוף או הפרעה יגררו הפסקת השיעור.
- שימוש במחשבים אישיים** – השימוש במחשבים אישיים מותר לטובת צרכי השיעור בלבד. אין לגלוש באתרים שאינם קשורים לשיעור ואין להשתמש בדואר אלקטרוני במהלך השיעור.
- שימוש בטלפונים סלולאריים** – הטלפון הסלולארי יהיה כבוי במהלך כל זמן השיעור ולא יעשה בו שימוש לטובת תקשורת קולית או כתובה במהלך השיעור.
- פניה בבקשות מיוחדות** - כל פניה תתבצע בכתב לכתובת הדוא"ל של המרצה.